

Fáilte!

Tá tú logáilte isteach anois Sula dtosóidh muid, déantar na tacaí thíos a íoslódáil...

An Fhoghlaim a Mhapaíl

Meán Fómhair 2024				Deireadh Fómhair 2024				Samhain 2024				
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 07	Luan 14	Luan 21	Luan 28	Luan 04	Luan 11	Luan 18	Luan 25
								Meán-Téarma				
Nollaig 2024				Eanáir 2025				Feabhra 2025				
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 03	Luan 10	Luan 17	Luan 24
		Saoire	Scóile								Meán-Téarma	
Márta 2025				Aibreán 2025				Bealtaine 2025				
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 07	Luan 14	Luan 21	Luan 28	Luan 05	Luan 12	Luan 19	Luan 26
							Saoire	Scóile				
Meán Fómhair 2025				Deireadh Fómhair 2025				Samhain 2025				
Luan 01	Luan 08	Luan 15	Luan 22	Luan 29	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 03	Luan 10	Luan 17	Luan 24
								Meán-Téarma				
Nollaig 2025				Eanáir 2026				Feabhra 2026				
Luan 01	Luan 08	Luan 15	Luan 22	Luan 29	Luan 05	Luan 12	Luan 19	Luan 26	Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23
			Saoire	Scóile								
Márta 2026				Aibreán 2026				Bealtaine 2026				
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 04	Luan 11	Luan 18	Luan 25
							Saoire	Scóile				

oide.ie @Oide_Music

Oide **bailitheoirí ceoil ghaelaigh**
is traidisiún béil é Ceol Gaelach agus mar sin cuireadh an ceol ar aghaidh ó dhuine go duine agus níor scríobhadh síos é. Is i mbaillúcháin de Cheol na hÉireann ón ochtú haois déag ar aghaidh a tosáidh ar an chuid is mó de na foinn a bhreacadh síos a bhfuil meas againn orthu anois mar fhoinn thraidisiúnta.

Edward Bunting (1773-1843)
 Bailitheoir, Orgánaí, Folláitheoir
 1796 - Ancient Irish Music
 1809 - 2nd Volume
 1840 - 3rd Volume

- Orgánaí ó aois 11
- Scríobhaí ceoil ag Féile na gCáiseoirí i mBéal Feirste
- Chomh maith leis sin bhailigh sé ceol ó chontaetha an Iarthair
- I measc na bhfoinn tá 'Casadh an tSugain' agus 'An Droighnean Donn'
- D'úsáid Thomas Moore go leor d'fhoinn Bunting agus chuir sé an ceol lena chuid léinn féin

George Petrie (1789-1866)
 Bailitheoir, Seandálaí, Ealaíontóir
 1855 - Ancient Music of Ireland
 1905 - Petrie Collection

- Tá nótaí ag dul leis na foinn a bailíodh
- I measc na bhfoinn tá 'Donny Boy'
- Chuidigh sé le Bunting ina 3ú imleabhar
- In 1851 bunaíodh Cumann Buachaimeadta agus Folláithe Séiceana na hÉireann
- Tar éis a bháis, d'fhoilsigh Stanford bailiúchán iomlán Petrie i 1905

Patrick Weston Joyce (1827-1914)
 Bailitheoir, Staraí, Scríbhneoir
 1875 - Ancient Irish Music
 1909 - Old Irish Folk Music and Songs (842 píosa)

- Muinteoir agus Príomhoide Choláiste Oilúna Shráid Mhaolbhríde do mhúinteoirí
- Is óna chuimhne le linn a oige atá cuid mhaith de na foinn agus dá bharr sin tá siad an ghar don traidisiún
- Údar ar stair shóisialta na hÉireann ársa

Captain Francis O'Neill (1848-1936)
 Bailitheoir, Fíochadóir, Póilín
 1903 - O'Neill's Music of Ireland
 1907 - Dance Music of Ireland
 1908 - O'Neill's Irish Music
 1922 - Wolf's & Strays of Gaelic Melody

- Príomh-Fhóilín Chicago
- Meastar go bhfuil sé ar dhuine de na bailitheoirí ceoil agus amhrán traidisiúnta is clúite
- D'fhoilsigh sé beathaisnéis ar na ceoltóirí ar bhailigh sé ceol uathu

Aloys Fleischmann (1910-1992)
 Bailitheoir, Orgánaí, Stiúrthóir Cór
 1998 - Sources of Irish Traditional Music, c.1600-1855 (2 vols)
 Chum sé go seasta ar fud réimse leathan eolais

- Ollamh le Ceol i gColáiste na hOllscoile, Coraigh
- Scríobh sé catagóir iomlán d'fhoinn thraidisiúnta na hÉireann ó 1600-1855, ina raibh 7,000 foinn san iomlán curtha le chéile in 2 mhórbhailiúchán
- Thóg sé 40 bliain lena chriochú agus foilsíodh é tar éis a bháis in 1999
- Ba é an tOllamh Micheál Ó Súilleabháin, Ollcoit Luimnigh a thug an obair chun críche

Breandán Breathnach (1912-1985)
 Bailitheoir, Pictúraí Uileann, Folláitheoir
 Ceol Rince na hÉireann foilsíodh in 5 imleabhar i 1963, 1976, 1985, 1988, 1998 agus 1999

- Stáisiún-réiteach ar íasach chug an Roinn Dúdaigh chun tairneál ar fud na tíre agus leaganacha d'fhoinn a chualas sé a scríobh síos
- Bailíodh os cionn 7,000 part a foilsíodh in 5 imleabhar, foilsíodh an dá cheann dheireanacha tar éis a bháis
- Tá an t-éireann ar a chuid bailiúchán i measc ceoltóirí agus tá tabhairt leo mar fhoinne leaganacha spéisiúla d'fhoinn

oide.ie @Oide_Music

ceol gaelach DIALANN ÉISTEACHTA
Eist arís agus arís eile leis an bpíosa atá roghnaithe agat agus gabh an fhoghlaim ar fad thíos

CINEÁL: _____

Teideal: _____

Nasc URL / Foinse: _____

Cumadóir Oifigeach nó Grúpa? _____

Uirlisí	Traidisiúnta	Neamhtraidisiúnta	Séiseach	Tionlacan

Gnéithe

Traidisiúnta	Neamhtraidisiúnta

Cad é eile ar féidir leat labhairt faoi sa phíosa seo?

Ceol Gaelach don Oide Ceoil

Seisiúin an Earraigh
Dé Máirt, 5 Márta 2024

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

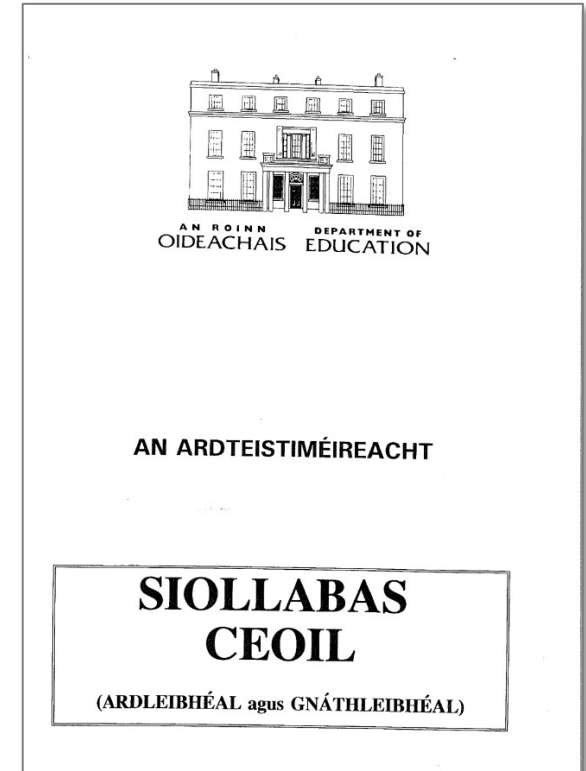
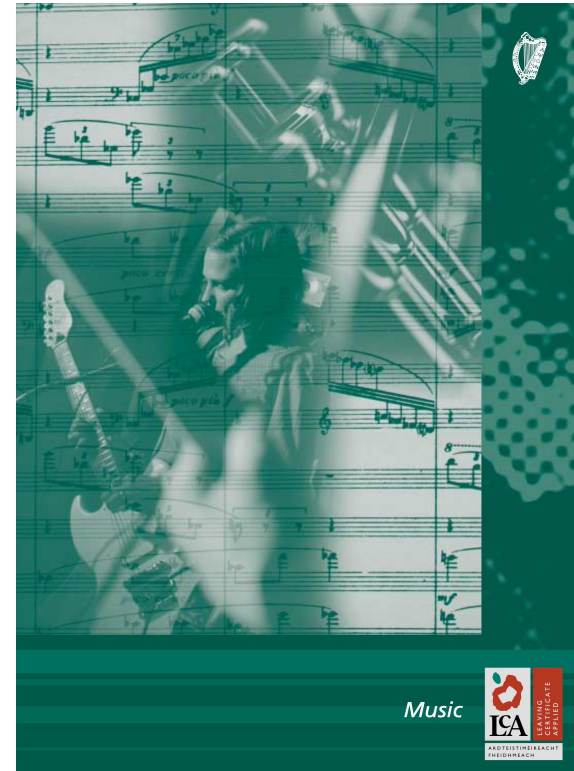
Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Príomhdhoiciméid

Oide

An tSraith Shóisearach

An tSraith Shinsearach

Ag foghlaim le chéile...

Oide

- athbhreithneoidimid na riachtanais curaclaim sa tSraith Shóisearach agus sa tSraith Shinsearach araon
- fiosróimid conas is féidir linn teacht ar thaifeadtaí barántúla de Cheol Gaelach
- fiosróimid conas is féidir le TFD cabhrú le rannpháirtíocht leis na taifeadtaí seo
- rachaimid níos doimhne trí fhiafraí 'Cad é eile is féidir liom a mhúineadh faoi Cheol Gaelach a gcabhróidh an fonn seo liom é a mhíniú?'
- déanfaimid machnamh ar an gcaoi a dtugaimid an fhoghlaim go léir le chéile ina treocht shoiléir d'fhoghlaim na scoláirí

Éisteacht úsáidte sa chur i láthair seo

Oide

Traic 1 [Altan - A Fig for a Kiss](#)

Traic 2 [Craig Duncan - A Fig for a Kiss/Hardiman The Fiddler \(Medley\)](#)

Traic 3 [William Coulter & Martin Hayes - Fig For A Kiss / Sergeant Cahill's Favorite](#)

Traic 4 [Bill Whelan - The Countess Cathleen/Woman Of The Sidhe](#)

Traic 5 [Toyota Céilí Band - The Ash plant / Honeymoon Reel / High Reel](#)

Traic 6 [Ballinakill Céilí Band: The Ashplant / The Geese In the Bog](#)

Traic 7 [Niamh Hinchy and Lisa Canny - The Ashplant Reel](#)

Traic 8 [Paddy Rafferty & Michael Rafferty - Queen of the Rushes](#)

Ceol Gaelach na Sraithe Sóisearaí

Oide

Torthaí Foghlama: Eolas, Tuiscint, Scileanna agus Luachanna

1.13 comparáid a dhéanamh idir léamha nó socrúithe éagsúla de pháosaí ceoil traidisiúnta nó ceoil tíre, agus aird á tabhairt ar ghnéithe ceoil agus ar thionchair eile

3.7 páosaí le beirt chumadóirí Éireannacha nó níos mó a chur i gcomparáid lena Chéile; úsáid a bhaint as éisteacht, léamh cúlra, agus scóir (nuair is cuí) agus míniú a thabhairt agus cur síos a dhéanamh ar na difríochtaí agus na cosúlachtaí sna saothair chumtha

3.11 iniúchadh a dhéanamh ar an am a thugtar d'ealaíontóirí agus taibheoirí Éireannacha ar na meáin éagsúla áitiúla áitiúla nó náisiúnta Éireannacha agus na torthaí sin a chur i láthair sa rang

Torthaí Foghlama Ábhartha Eile

1.9 tuiscint a léiriú ar réimse méadar agus buillí trí úsáid a bhaint as cnagadh coirp agus bealaí gluaiseachta eile

1.8 páosaí ceoil ina n-úsáidtear gléasanna agus uigeachtaí struchtúracha comhchoiteanna a chleachtadh agus a thaibhiú

2.4 amhrán nó páosa gairide uirlise a chleachtadh agus a chur i láthair; na scileanna agus na teicnící ba ghá chun an ceol a léirmhíniú go héifeachtúil a shainaithint agus a phlé

3.1 comhoibriú le scoláirí eile agus le piaraí chun seinnliosta agus sraith taifeadtaí a dhéanamh le himeacht stairiúil áitiúil nó imeacht comórtha Pobail a thionlacan

1.10 plé a dhéanamh ar shaintréithe agus ar ghnéithe sainithe stíleanna codarsnacha ceoil a léirítear sa scoil áitiúil nó sa phobal

1.5 léamh, léirmhíniú agus seim ó léirithe siombalacha fuaimeanna

1.6 éisteacht le míreanna rithimeacha suas le ceithre bharr agus míreanna séise suas le dhá bharr agus iad a thras-scríobh

An Idirbhliain – Ceol Gaelach?

Oide

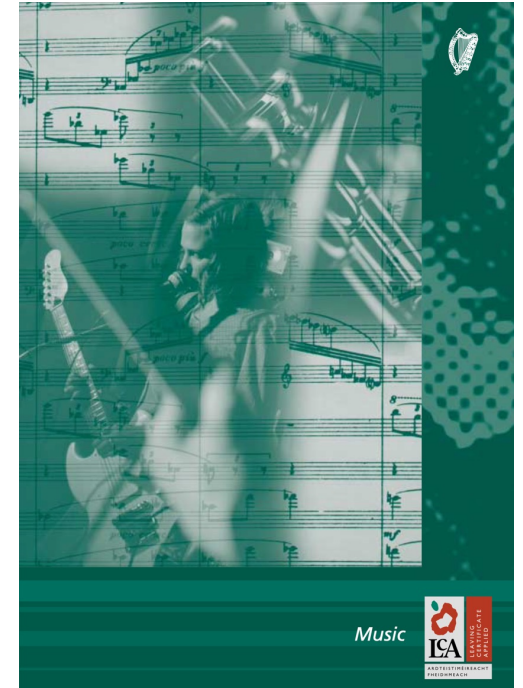
Cruthaíonn an IB bunsráith leathan dhaingean don scoláire chun dul chun cinn a dhéanamh ón tsráith shóisearach isteach sa chuid eile den tsráith shinsearach. Forbraíonn sí go leor gnéithe de phríomhinniúlachtaí na sraithe sinsearaí.

Unit 3 (b) MUSIC OF IRELAND

In relation to Irish Traditional Music or any other style of music with a discernible Irish influence, students are encouraged to develop an awareness of the characteristics of the music, the instruments used and the cultural context. They are also encouraged to take part in a music-making activity.

Ceol Gaelach na hArdteistiméireachta

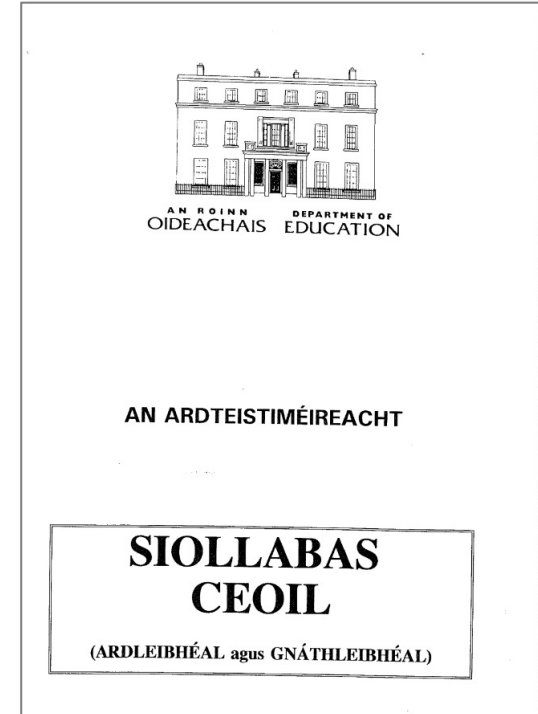

Oide

Ba chóir go mbeadh dóthain taithí ag na mic léinn uile ar a bheith ag éisteacht le ceol Gaelach a chuirfeadh ar a gcumas

- (i) raon agus éagsúlacht an cheoil Ghaelaigh a chloistear inniu*
- (ii) cora agus tionchair a bhaineann le ceol Gaelach*
- (iii) stíleanna traidisiúnta agus nua-aimseartha ceolchasaídh (AL)*
- (iv) an saibhriú atá déanta ag an gceol Gaelach ar cheol tíre thar lear, go mór mór i Meiriceá Thuaidh (AL)*

a thuiscint, a shainaithint, a thuairisciú de bharr cluasaireachtála nó amharcaireachtála

*Is traidisiún béil agus cluaise atá ann ó tharla gur trí lucht an cheoil – **ceoltóirí** uirlise agus amhránaithe – **ag éisteacht lena chéile** is mó a tharlaíonn an stór ceoil a chur ar aghaidh ó ghlúin go glúin. Ainneoin méadú mór ar líon na meán (go háirithe i ré an digitithe), **is ar an gcluas a thógtar scil an cheoil i gcónaí** agus tá seinm an cheoil bunaithe i measc an phobail.*

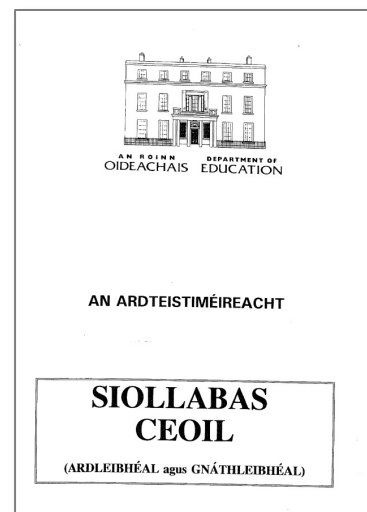

Agus Siollabas na hArdteistiméireachta á bhreithniú, cad é a bheadh i gceist leis an bhfoghlaim sa Cheol Gaelach?

Ba chóir go mbeadh dóthain taithí ag na mic léinn uile ar a bheith ag éisteacht le ceol Gaelach a chuirfeadh ar a gcumas

- (i) raon agus éagsúlacht an cheoil Ghaelaigh a chloistear inniu*
- (ii) cora agus tionchair a bhaineann le ceol Gaelach*
- (iii) stíleanna traidisiúnta agus nua-aimseartha ceolchasaídh (AL)*
- (iv) an saibhriú atá déanta ag an gceol Gaelach ar cheol tíre thar lear, go mór mór i Meiriceá Thuaidh (AL)*

a thuiscint, a shainaithint, a thuairisciú de bharr cluasaireachtála nó amharcaireachtála

Foghlaim Fhéideartha

Oide

- Banna Ceilí
- Bailitheoirí / Caomhnú
- Cumadóirí / Oirfidigh / Léiriú
- Damhsaí
- Forbairtí
- Gnéithe
- Fidil
- Cumasc
- Grúpaí
- Cruit: Cruitirí / Plancstaithe / Traidisiún na Cruite
- Uirlisí: Aonair / Tionalacain / Séise / Traidisiúnta & Neamhthraidisiúnta /
- Meiriceá Thuaidh
- Ornáidiú
- Stíleanna réigiúnacha
- Amhránaíocht ar an Sean Nós
- Seán Ó Riada
- Traidisiún amhránaíochta
- Forbairtí sa 20^ú hAois

Níl an liosta seo saintreorach ná uileghabhálach

Conas a d'fhéadfaimis fianaise a thabhairt ar an bhfoghlaím seo?

Oide

Éisteacht

- Damhsaí
- Gnéithe (Traidisiúnta & Neamhthraidisiúnta)
- Cumasc
- Uirlisí
- Oirfidigh
- Amhránaíocht ar an Sean Nós
- Traidisiún amhránaíochta
- Stíleanna

Scríbhneoireacht

- Banna Ceilí
- Bailitheoirí
- Cumadóirí
- Damhsaí
- Forbairtí
- Cumasc
- Grúpaí
- Uirlisí
- Meiriceá Thuaidh
- Ornáidiú
- Oirfidigh
- Léiriú
- Caomhnú
- Stíleanna réigiúnacha
- Sean-Nós
- Traidisiún amhránaíochta

Damhsaí	Cineál / Amchomhartha / Gnáthbharra rithime / Foirm / Gnéithe / Ainmnigh 3 chineál
Cumasc	Sainaithin na stíleanna/ Gnéithe den dhá cheann / Fáth le do fhreagra
Uirlisí	Séis / Tionalacan / Traidisiúnta / Neamhthraidisiúnta / San ord / Cineál foinn
Sean-nós	Sainaithin / Gnéithe Traidisiúnta agus Neamhthraidisiúnta / Foirm / Raon / Oirfidigh
Amhráin	Cineál / Cúis le do fhreagra / Gnéithe Traidisiúnta agus Neamhthraidisiúnta / Foirm / Raon / Oirfidigh
Stíl	Cóiriú foinn / Gnéithe Stíle / Comparáid a dhéanamh idir cóirithe éagsúla, véarsaí

- Damhsaí** Cineál / Amchomhartha / Gnáthbharra rithime / Foirm / Gnéithe / Ainmnigh 3 chineál
- Cumasc** Sainaithin na stíleanna/ Gnéithe den dhá cheann / Fáth le do fhreagra
- Uirlisí** Séis / Tionalacan / Traidisiúnta / Neamhthraidisiúnta / San ord / Cineál foinn
- Sean-nós** Sainaithin / Gnéithe Traidisiúnta agus Neamhthraidisiúnta / Foirm / Raon / Oirfidigh
- Amhráin** Cineál / Cúis le do fhreagra / Gnéithe Traidisiúnta agus Neamhthraidisiúnta / Foirm / Raon / Oirfidigh
- Stíl** Cóiriú foinn / Gnéithe Stíle / Comparáid a dhéanamh idir cóirithe éagsúla

Fianaise a thabhairt ar an bhFoghlaim seo trí Scríbhneoireacht

Aiste mhionsonraithe agus ar bhonn fianaise

- Ní mór fianaise a thaispeáint gur éisteach go fiúntach le Ceol na hÉireann
- Samplaí sonracha ceoil a chur isteach m.sh., ainmneacha píosaí nó amhrán, sleachta ceoil, samplaí d'ornáidíocht, taibheoirí, bailiúcháin, taifeadtaí srl.

ceol gaelach

DIALANN ÉISTEACHTA

Éist arís agus arís eile leis an bpíosa atá roghnaithe agat agus gabh an fhoghlaim ar fad thíos

CINEÁL: _____

Teideal: _____

Nasc URL / Foinse: _____

Cumadóir
Oirfideach
nó Grúpa?

Uirlisí

Traidisiúnta	Neamhthraidisiúnta	Séiseach	Tionlacan

Gnéithe

Traidisiúnta	Neamhthraidisiúnta

Cad é eile ar féidir leat labhairt faoi sa phíosa seo?

Éisteacht Diongbháilte

Conas a d'fhéadfadh dialann éisteachta cabhrú le foghlaim scoláirí?

Ag foghlaim ó thaifeadtaí barántúla

Oide

Tá bailiúchán mór foinn ag itma.ie le scóir idirghníomhacha

The screenshot shows the website [itma](http://itma.ie) with a navigation menu: Úrnua, Bailiúchán, Féach thart, Taispeántais, Fúinn, Teagmháil, Siopa. The main content area displays a music score for 'An Bouchail Breighte — The Sick Boy / Liam O'Connor, fiddle' from 'Old Irish Folk Music & Songs A'. The score is presented in a clean, modern layout with a green background. A video player at the bottom shows a violinist performing the piece. The player includes a play button, volume control (100%), and various playback controls.

Ag foghlaim ó thaifeadtaí Sean-nós barántúla

Oide

seannos.tg4.ie Déan iniúchadh de réir téama, áite, ainm amhráin nó oirfidigh

TG4 Cartlann Sean Nóis

Téamaí

Grá Reiligiún Bás Greann Tírghrá
Caitheamh Aimsire Deoraíocht Suantraí
Tragóid Ól Caoineadh Samhlaíocht
Stair Troid Áit Báid Magadh Aoir

Ceantair

Gaillimh Dún na nGall Maigh Eo
Ciarraí Corcaigh Port Láirge
Baile Átha Cliath An Mhí Doire

Amhránaithe

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

Adhna Ní Bhraonáin
Ailbhe Nic Cába
Áine Ní Bhuachalla
Áine Ní Dhroighneáin
Áine Uí Cheallaigh

Amhráin

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

A Bhídeach na gCarad - Corn Uí Riada 2022 - Colm (Jimmy) Ó Curraoin
A Bhídeach na gCarad - Sean nós na bhfear 2016 - Colm (Jimmy) Ó Curraoin
A Bhríde Bheag Chróin - Corn Uí Riada 2012 - Máire Ní Chéileachair
A Mhamaf nach tú an Cladhaire - Corn Uí Riada 2009 - Áine Uí Cheallaigh
A Mháire Ní Laoghaire - Eoin Warner
A Mháithrín Dhllis - Corn Uí Riada 2013 - Brian Ó Domhnaill

Ag foghlaim le taifeadtaí Ceol Gaelach

Oide

thesession.org

- Aimsigh foinn le seinm
- Cleachtadh ag seinm ag tempi éagsúla
- Seisiúin a aimsiú lena seinm iontu
- A bheith páirteach sa phlé ar cheol Gaelach
- Imeachtaí a aimsiú
- Iniúchadh a dhéanamh ar liostaí rianta de thaifeadtaí
- An bailiúchán a shainaithint

ABC SHEET MUSIC 1

PLAY AUDIO PRINT

1. Comhad MIDI de thiún a íoslódáil ó thesession.org
2. An comhad a iompórtáil i mbogearraí nodaireachta ar nós MuseScore
3. An oiread rianta agus is gá le haghaidh gach ionstraime a chur leis
4. An tséis a chóipeáil chuig gach rian
5. Cineál cuí nodaireachta a roghnú do gach rian m.sh. cliathnodaireacht, nodaireacht tháibléadach, sólfá, méarú feadóg stáin
6. Cuir in eagar agus socraigh de réir mar is gá m.sh., siombailí corda a chur leis, comharthaí athsheinnte a chur leis, teaghráin tháibléadacha a athrú, ochtach a athrú chun oiriúint d'uirlisí, ornáidíocht a chur leis, Teideal a chur leis, tionlacan bodhráin simplí a chur leis

The Butterfly

$\text{♩} = 120$

Em D Em D Em D

Fidil

Feadóg Stáin D

Giotár

Bainseó Teanóir

Maindilín

Bodhrán

ABC SHEET MUSIC

ABC SHEET MUSIC

X: 1
T: The Butterfly
R: slip jig
M: 9/8
L: 1/8
K: Emin
:B2E G2E F3	B2E G2E FED	B2E G2E F3	B2d d2B AFD:
:B2d e2f g3	B2d g2e dBA	B2d e2f g2a	b2a g2e dBA:
:B3 B2A G2A	B3 BAB dBA	B3 B2A G2A	B2d g2e dBA:

PLAY AUDIO

DOWNLOAD

ABC

MIDI

COPY

BAILIÚCHÁIN AGUS BILEOGA CEOIL

- TCDÉ (Taisce Cheol Dúchais Éireann): <https://www.itma.ie/>
- The Session: <https://thesession.org/>
- Bailiúchán Goodman: <http://goodman.itma.ie>
- Bailiúchán Seamus Connolly : <https://connollymusiccollection.bc.edu>
- The Contemporary Music Centre Ireland: <https://www.cmc.ie/composers>
- Irish Composers Collective: <http://irishcomposerscollective.com>

NAISC LE LÉIRITHE BEO

- Seinnliosta TG4 : <https://bit.ly/2QvMPbj> or
- Seinnliosta Ceoil TG4: <https://tg4.ie/en/player/categories/irish-music-series/>
- Trad TG4 (Youtube Channel): <https://bit.ly/33uQwTK>
- LiveTrad: <https://www.youtube.com/user/Livetrad>
- Fleadh TV: <https://www.youtube.com/user/FleadhTV>
- Ceolfhoireann Shiansach Náisiúnta RTÉ: <https://www.youtube.com/user/TheRTENSO/videos>

EAGRAÍOCHTAÍ

- The Association of Irish Composers: <http://www.composers.ie>
- Directory of Irish Musicians: <https://www.hooley.ie/categories/singer-songwriters/>
- Na Píobairí Uilleann: [Na Píobairí Uilleann](#)
- Comhaltas Ceoltoirí Éireann: <https://comhaltas.ie>
- Gael-Linn: <https://www.gael-linn.ie/en/home>
- Oireachtas: <http://www.antoireachtas.ie>

Conas is féidir linn an fhoghlaim seo a nascadh le treocht shoiléir dár scoláirí?

Éisteacht

- Damhsaí
- Gnéithe (Traidisiúnta & Neamhthraidisiúnta)
- Cumasc
- Uirlisí
- Oirfidigh
- Amhránaíocht ar an Sean Nós
- Traidisiún amhránaíochta
- Stíleanna

Scríbhneoireacht

- Banna Ceilí
- Bailitheoirí
- Cumadóirí
- Damhsaí
- Forbairtí
- Cumasc
- Grúpaí
- Uirlisí
- Meiriceá Thuaidh
- Ornáidiú
- Oirfidigh
- Léiriú
- Caomhnú
- Stíleanna réigiúnacha
- Sean-Nós
- Traidisiún amhránaíochta

Cén fhoghlaim faoi Cheol Gaelach ar
féidir le fonn amháin cabhrú linn í a
mhíniú?

Cad is féidir linn a fhoghlaim?

Oide

Sleamhnán 5
Traic 1

Éist leis an rian seo a leanas agus aithin
cineál, méadar an tiúin agus scríobh amach
2 bharra rithime

Damhsa

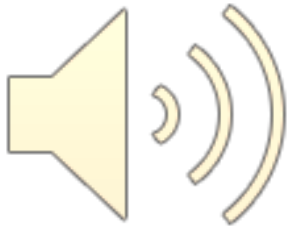
Port Luascach

Cad is féidir linn a fhoghlaim?

Oide

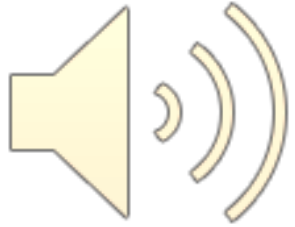

Éist arís agus pléigh na **huirlisí** a úsáidtear sa rian seo

Sleamhnán 5
Traic 1

- **Uirlisí** Fidil, Fliúit, Giotár, Basúcaí
- **Séiseach** Fidil & Fliúit
- **Tionlacan** Giotár & Basúcaí
- **Traidisiúnta** Fidil & Fliúit
- **Neamhthraidisiúnta** Giotár & Basúcaí

Éist arís agus pléigh na huirlisí a úsáidtear sa rian seo

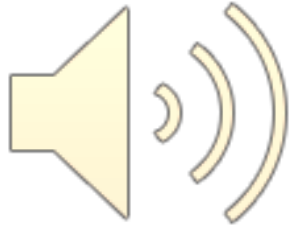
Sleamhnán 5
Traic 2

- **Uirlisí** Giotár, Cláirseach, Fidil, Bosca Ceoil, Feadóg Stáin, Fliúit
- **Séiseach** Feadóg Stáin, Fidil, Bosca Ceoil, Cláirseach, Fliúit
- **Tionlacan** Giotár, *Fidil*, Bosca Ceoil, Cláirseach
- **Traidisiúnta** Fidil, Fliúit, Feadóg Stáin, Cláirseach
- **Neamhthraidisiúnta** Giotár

Cad is féidir linn a fhoghlaim?

Oide

Sleamhnán 5
Traic 1

Éist arís agus plé na **gnéithe** a chloistear sa rian seo

Traidisiúnta

- Fonn Rince Gaelach
- Seinm Aoncheoil san Fhidil & sa Fhliúit
- Ornáidiú
- Módúil

Neamhthraidisiúnta

- Úsáid tionlacain
- Úsáid uirlisí neamhthraidisiúnta
- Úsáid Armóine

Port Luascach – A Fig for a Kiss

Oide

Sleamhnán 5
Traic 1

Éist go cúramach don **ornáidíocht** a chloistear anseo

Port Luascach – A Fig for a Kiss

Oide

Sleamhnán 5
Traic 3

Déan trácht ar an **ornáidíocht** a chloistear anseo

The image displays a musical score for the piece 'A Fig for a Kiss' from the 'Port Luascach' collection. The score is written in G major (one sharp) and 9/8 time. It consists of four staves of music. The first two staves appear to be the main melody, while the last two staves provide a rhythmic accompaniment. The notation includes various note values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests. The piece concludes with a double bar line.

Ornáidiú

Oide

Gearradh

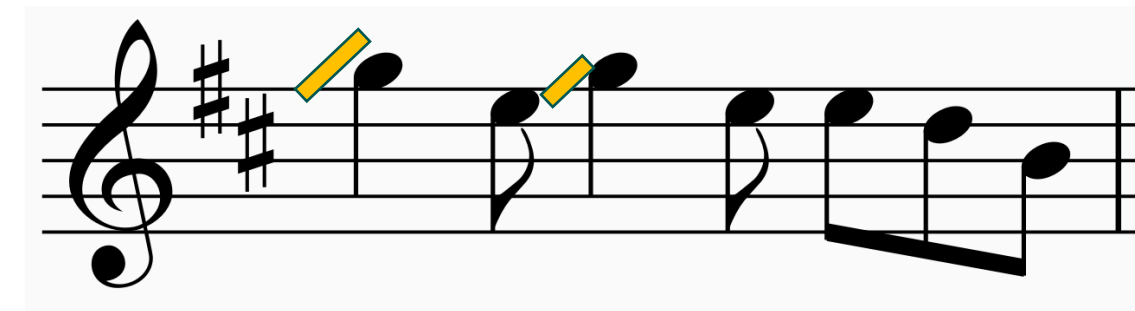
Tribilt

Séiseach & Rithimeach

Sleamhnú

Sleamhnán 5
Traic 3

Cén fhoghlaim eile faoi cheol Gaelach ar féidir
leis an bhfonn seo cabhrú linn í a mhíniú?

Mairéad Ní Mhaonaigh

Martin Hayes

Foghlaim Eile? Stíleanna Fidle

Oide

Mairéad Ní Mhaonaigh
Fidléir
Stíl Dhún na nGall

- Boghadh staccato aonair nach dtáirgeann ach beagán luasc-cheoil
- Sách tapa
- Stór ríl-bhunaithe lena n-áirítear cineálacha fonn neamhghnácha ar nós Ceolta ó na Garbhchríocha, ceolta Albanacha, masúrcaí, Sraithspéanna
- Fidléirí ag seinm dísréad ochtaí le chéile ('ag dúbailt')
- Beagán Ornáidíochta

Martin Hayes
Fidléir
Stíl Oirthear an Chláir

- Traidisiún fidle chomh maith le ceann fliúite
- Tá an ceol mall agus ritheann sé mar sin in Oirthear na Gaillimhe. Go leor 'spáis' idir na nótaí
- Is minic a chuirtear dinimic in ionad rollaí fada, rud a d'fhéadfadh beagán athruithe a dhéanamh ar an airde i gceachtar treo ar an ton amháin
- Go leor ornáidíochta

Cén fhoghlaim eile faoi cheol Gaelach ar féidir leis an bhfonn seo cabhrú linn í a mhíniú?

Éisteacht

- Damhsaí
- Gnéithe (Traidisiúnta & Neamhthraidisiúnta)
- Cumasc
- Uirlisí
- Oirfidigh
- Amhránaíocht ar an Sean Nós
- Traidisiún amhránaíochta
- Stíleanna

Scríbhneoireacht

- Banna Ceilí
- Bailitheoirí
- Cumadóirí
- Damhsaí
- Forbairtí
- Cumasc
- Grúpaí
- Uirlisí
- Meiriceá Thuaidh
- Ornáidiú
- Oirfidigh
- Léiriú
- Caomhnú
- Stíleanna réigiúnacha
- Sean-Nós
- Traidisiún amhránaíochta

Bailitheoirí

Foilseachán Uí Néill,
Bailiúchán *Music of Ireland*

Is traidisiún béil é Ceol Gaelach agus mar sin cuireadh an ceol ar aghaidh ó dhuine go duine agus níor scríobhadh síos é. Is i mballúcháin de Cheol na hÉireann ón ochtú haois déag ar aghaidh a tosaladh ar an chuid is mó de na foinn a bhreacadh síos a bhfuil meas againn orthu anois mar fhoinn thraidisiúnta.

Edward Bunting
(1773-1843)

Bailitheoir, Orgánal, Foilsitheoir

1796 - *Ancient Irish Music*
1809 - 2nd Volume
1840 - 3rd Volume

- Orgánal ó aois 11
- Scríobhaí ceoil ag Féile na gClárseoirí i mBéal Feirste
- Chomh maith leis sin bhailigh sé ceol ó chontaetha an Iarthair
- I measc na bhfoinn tá 'Casadh an tSugain' agus 'An Droighnean Donn'
- D'úsáid Thomas Moore go leor d'fhoinn Bunting agus chuir sé an ceol lena chuid lirici féin

George Petrie
(1789-1866)

Bailitheoir, Seandálal, Ealaíontóir

1855 - *Ancient Music of Ireland*
1905 - *Petrie Collection*

- Tá nótaí ag dul leis na foinn a bailíodh
- I measc na bhfoinn tá 'Danny Boy'
- Chuidigh sé le Bunting ina 3ú imleabhar
- In 1851 bunailodh Cumann Buanchoimeáda agus Foilsithe Séiseanna na hÉireann
- Tar éis a bháis, d'fhoilsigh Stanford bailiúchán iomlán Petrie i 1905

Patrick Weston Joyce
(1827-1914)

Bailitheoir, Staral, Scríobhóir

1875 - *Ancient Irish Music*
1909 - *Old Irish Folk Music and Songs* (842 piosal)

- Múinteoir agus Príomhoide Choláiste Oiliúna Shráid Mhaolbhride do mhúinteoirí
- Is óna chuimhne le linn a óige atá cuid mhaith de na foinn agus dá bharr sin tá siad an-ghar don traidisiún
- Údar ar stair shóisialta na hÉireann ársa

Captain Francis O'Neill
(1848-1936)

Bailitheoir, Flúiteadóir, Póilín

1903 - *O'Neill's Music of Ireland*
1907 - *Dance Music of Ireland*
1908 - *O'Neill's Irish Music*
1922 - *Waltz & Strays of Gaelic Melody*

- Príomh-Phóilín Chicago
- Meastar go bhfuil sé ar dhuine de na bailitheoirí ceoil agus amhrán traidisiúnta is clúit
- D'fhoilsigh sé beathaisnéisí ar na ceoltóirí ar bhailigh sé ceol uathu

Aloys Fleischmann
(1910-1992)

Bailitheoir, Orgánal, Stiúrthóir Cóir

1998 - *Sources of Irish Traditional Music, c.1600-1855* (2 vols)
Chum sé go seasta ar fud réimse leathan seánraí

- Ollamh le Ceol i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh
- Scríobh sé catalóg iomlán d'fhoinn thraidisiúnta na hÉireann ó 1600-1855, ina raibh 7,000 fonn san iomlán curtha le chéile in 2 mhórbhailiúchán
- Thóg sé 40 bliain lena chrochnú agus foilsíodh é tar éis a bháis in 1999
- Ba é an tOllamh Micheál Ó Suilleabháin, Ollscoil Luimnigh a thug an obair chun críche

Breandán Breathnach
(1912-1985)

Bailitheoir, Píobaire Uilleann, Foilsitheoir

Ceol Rince na hÉireann foilsíodh in 5 imleabhar i 1963, 1976, 1985, 1998 agus 1999

- Stáitseirbhíseach ar íasacht chuig an Roinn Oideachais chun taisteal ar fud na tíre agus leaganacha d'fhoinn a chuala sé a scríobh síos
- Bailíodh os cionn 7,000 port a foilsíodh in 5 imleabhar, foilsíodh an dá cheann dheireanacha tar éis a bháis
- Tá ardmheas ar a chuid bailiúchán i measc ceoltóirí agus tá tábhacht leo mar fhoinsí leaganacha spéisiúla d'fhoinn

Smaoinigh ar an taca seo agus roinn an dá bhailitheoirí lena ndéanann tú rannpháirtíocht

Conas a d'fhéadfaimis an fhoghlaim seo a fhorbairt?

Oide

- Countess Cathleen – Port Luascach
- Uirlisí
- Gnéithe Traidisiúnta & Neamhthraidisiúnta
- Cumasc
- Crosrithim

Sleamhnán 5 - Traic 4

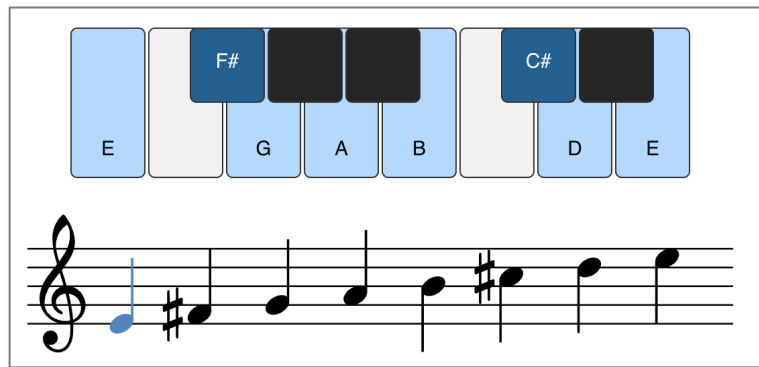
Conas a d'fhéadfadh an fhoghlaim seo

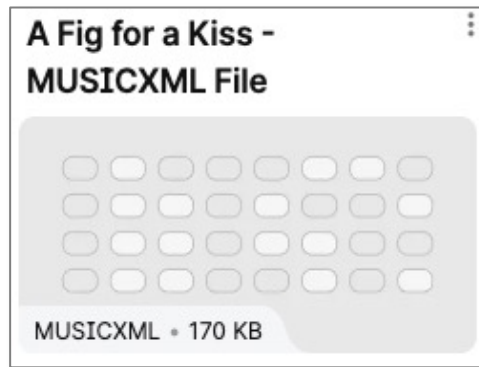
Oide

cabhrú le scil an taibhithe?

Trí úsáid a bhaint as comhaid XML,
cóirigh an fonn damhsa seo do do
chuid scoláirí le haghaidh taibhiú grúpa

E Dorian

Conas is féidir le TFD cabhrú leis an bhfoghlaím seo?

Oide

Cóirigh an fonn
damhsa seo ag
úsáid do rogha
DAW i gcomhair
banna céilí

Cén fhoghlaim faoi cheol Gaelach ar chabhraigh A Fig for a Kiss linn a mhíniú?

- **Damhsaí** – Port Luascach
- **Uirlisí** – Traid. & Neamh-Traid.
- **Gnéithe** – Traid. & Neamh-Traid.
- **Ornáidiú**
- **Bailitheoirí**
- **Stíl** – Réigiúnach & Fidle
- **Forbairtí / Athruithe laistigh**
- **Oirfidigh**
- **Scil na Comparáide**

Agus an fhoghlaim go léir ó A Fig for a Kiss á bhreithniú, dear ceist éifeachtach do scoláirí chun gnéith amháin den fhoghlaim seo a ghabháil

ceol gaelach

DIALANN ÉISTEACHTA

Éist arís agus arís eile leis an bpíosa atá roghnaithe agat agus gabh an fhoghlaim ar fad thíos

CINEÁL: _____

Teideal: _____

Nasc URL / Foinse: _____

Cumadóir
Oirfdeach
nó Grúpa?

Uirlisí

Traidisiúnta	Neamhthraidisiúnta	Séiseach	Tionlacan

Gnéithe

Traidisiúnta	Neamhthraidisiúnta

Cad é eile ar féidir leat labhairt faoi sa píosa seo?

Ag leanúint ar aghaidh ónár bhfoghlaim faoi dhamhsaí agus faoin mbanna céilí, cén fhoghlaim a bhféadfadh an fonn seo cuidiú linn í a mhíniú?

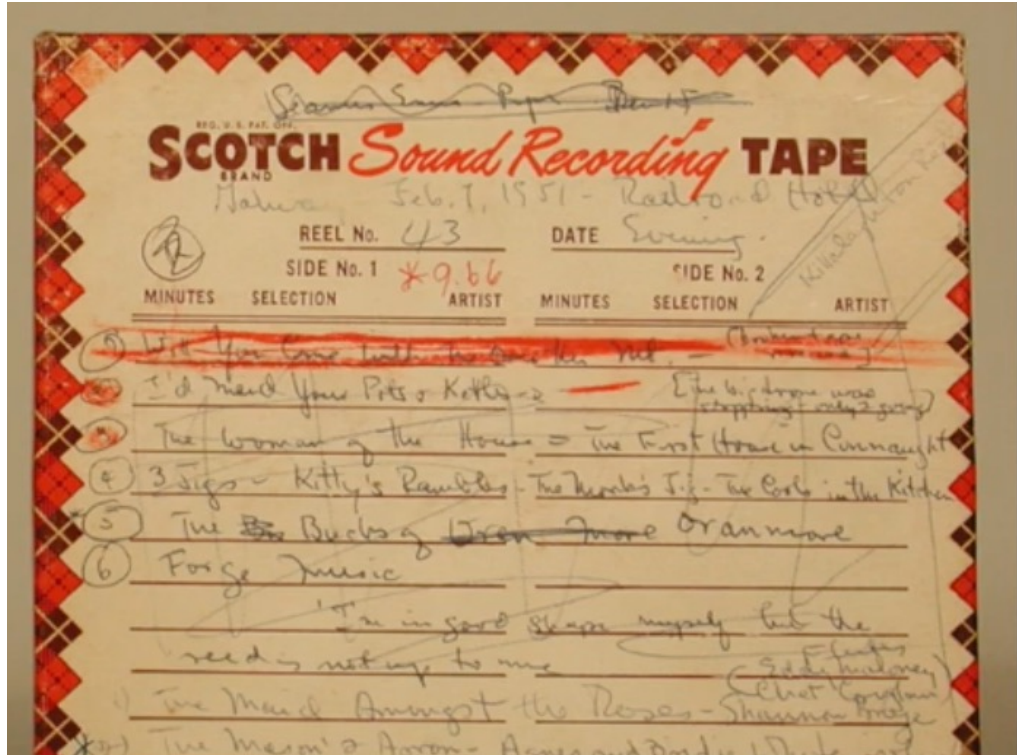
Sleamhnán 5
Traic 5

Ríl – The Ash Plant

Oide

Forbairtí sa traidisiún?

Seim aonair

Ballinakill Ceilí Band, 1951

Sleamhnán 5
Traic 6

Réthionlacan Pianó

Toyota Ceilí Band, 2014

Sleamhnán 5
Traic 5

Traidisiún an Bhanna Céilí

Oide

- Bhunaigh Conradh na Gaeilge an chéad Bhanna Céilí i Londain in 1897
- Chuir an tAcht um Hallaí Rince Poiblí (1935) cosc ar dhamhsaí in ionaid neamhúdaraíthe
- 8-10 gceoltóirí arbh é an cuspóir a bhí acu ar dtús ceol a chur ar fáil do dhamhsaí i hallaí an pharóiste
- I measc na n-uirlisí séise áirítear fidilí, fliúiteanna, consairtín, feadóg stáin agus bosca ceoil. I measc roinnt bannaí freisin áirítear píob uilleann, sacsafón, bainseó teanóir agus orgán béil
- Tá ionad na ngleasanna tábhachtach don chothromaíocht. De ghnáth, bíonn na fidil agus na fliúiteanna chun tosaigh agus an bainseó taobh thiar de, agus tá an bosca ceoil agus an consairtín níos faide siar agus iad níos airde. Is iad na drumaí (agus uaireanta bloc adhmaid) agus pianó is faide ó na damhsóirí i gcónaí
- RÉTHIONLACAN - Stíl phianó ina bhfuil dord sainiúil agus tionlacan córúil
- Chuidigh craoltaí raidió le ceol banna céilí a chur chun cinn ó na 1930idí ar aghaidh
- Bhí ról tábhachtach ag an bhFleadh Cheoil freisin i dtraidisiún na mBannaí Céilí a chur chun cinn

Cén fhoghlaim eile faoi cheol Gaelach ar féidir leis an tiún seo cabhrú linn í a mhíniú?

Sleamhnán 5
Traic 7

Portaireacht

Niamh Hinchy & Lisa Canny, 2023

Cén fhoghlaim eile faoi cheol Gaelach ar féidir leis an tiún seo cabhrú linn í a mhíniú?

Sleamhnán 5
Traic 8

Port

Paddy Rafferty & Michael Rafferty, 1982

Éisteacht Diongbháilte: Scil na Comparáide

Oide

Title	Interpretation 1	Interpretation 2
Oró Sé do Bheatha 'Bhaile	Sineád O'Connor	Darach Ó Catháin
Fáinne Geal an Lae	Micheál Ó Súilleabháin	Na Casaidigh
Samhradh Samhradh	The Gloaming	The Chieftains
Mise Éire	Sean O'Riada (1959)	Ryan Molloy (2011)
The Wild Rover	Lankum	Luke Kelly
Eleanor Plunkett	Laoise Kelly	Mícheál Ó Súilleabháin
The Ashplant Reel	Michael McGolderick (Fused album)	The Kilfenora Céilí Band
Rakish Paddy	Chris McMullan	The Horslips

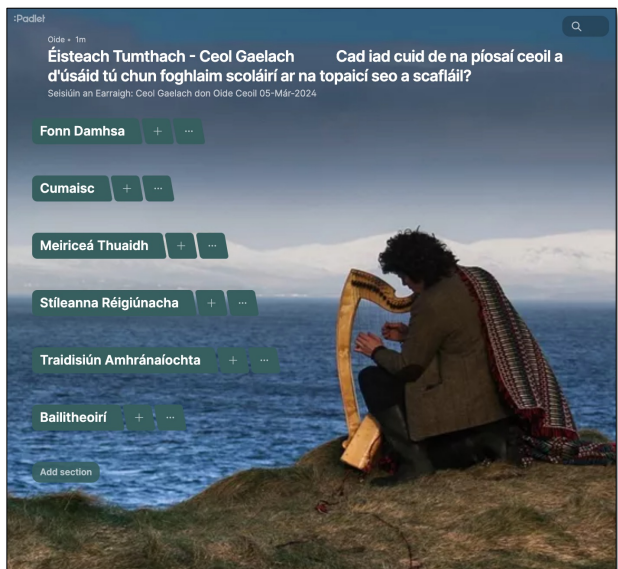
This list is not prescriptive or exhaustive

Ár gcuid scoláirí a thumadh san éisteacht

Oide

Roinn píosa ceoil amháin a
chabhraigh le do chuid scoláirí
foghlaim faoi Cheol Traidisiúnta na
hÉireann

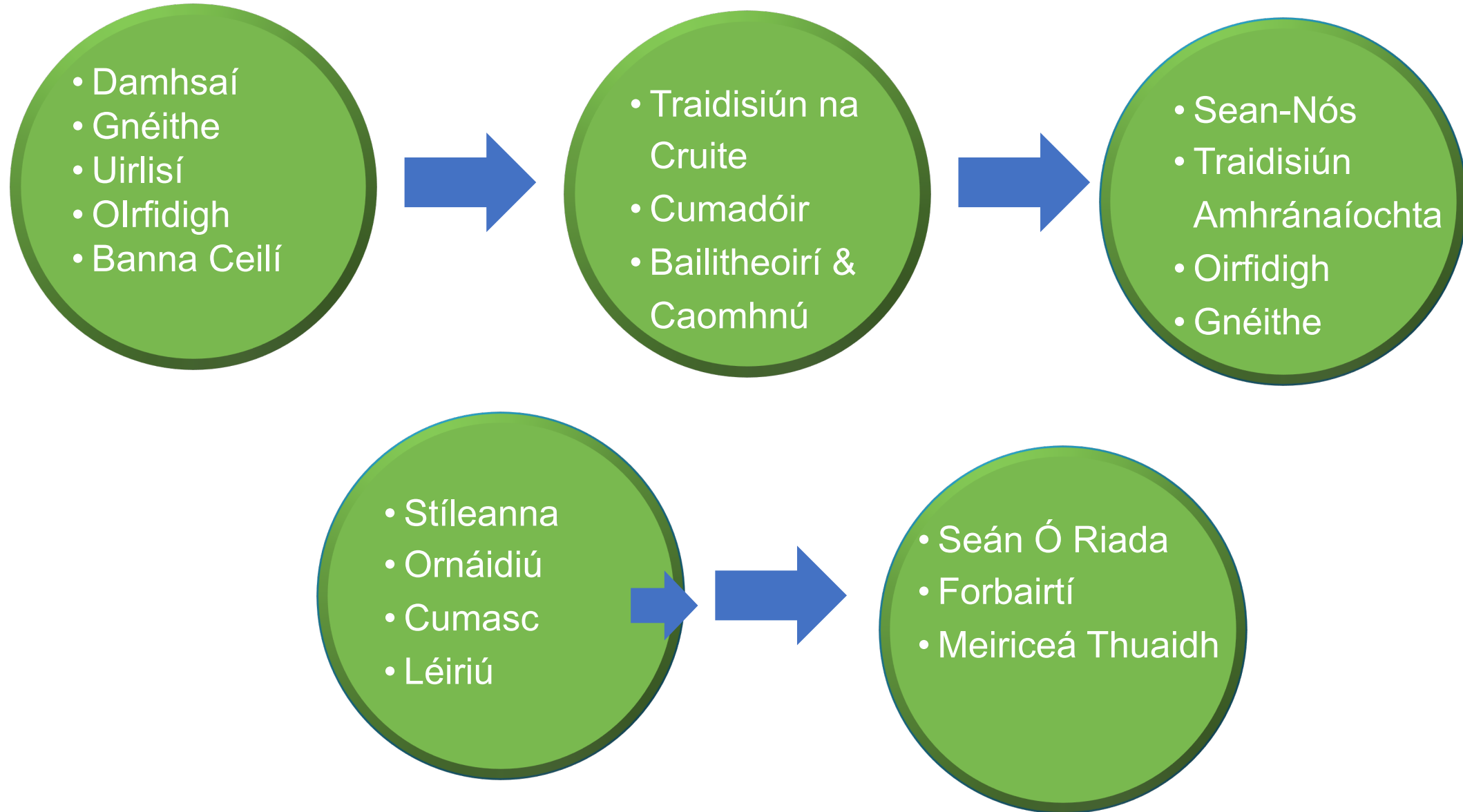

Conas a d'fhéadfá an fhoghlaim seo go léir a nascadh le treocht shoiléir do do chuid scoláirí?

Treocht - Múinteoir B

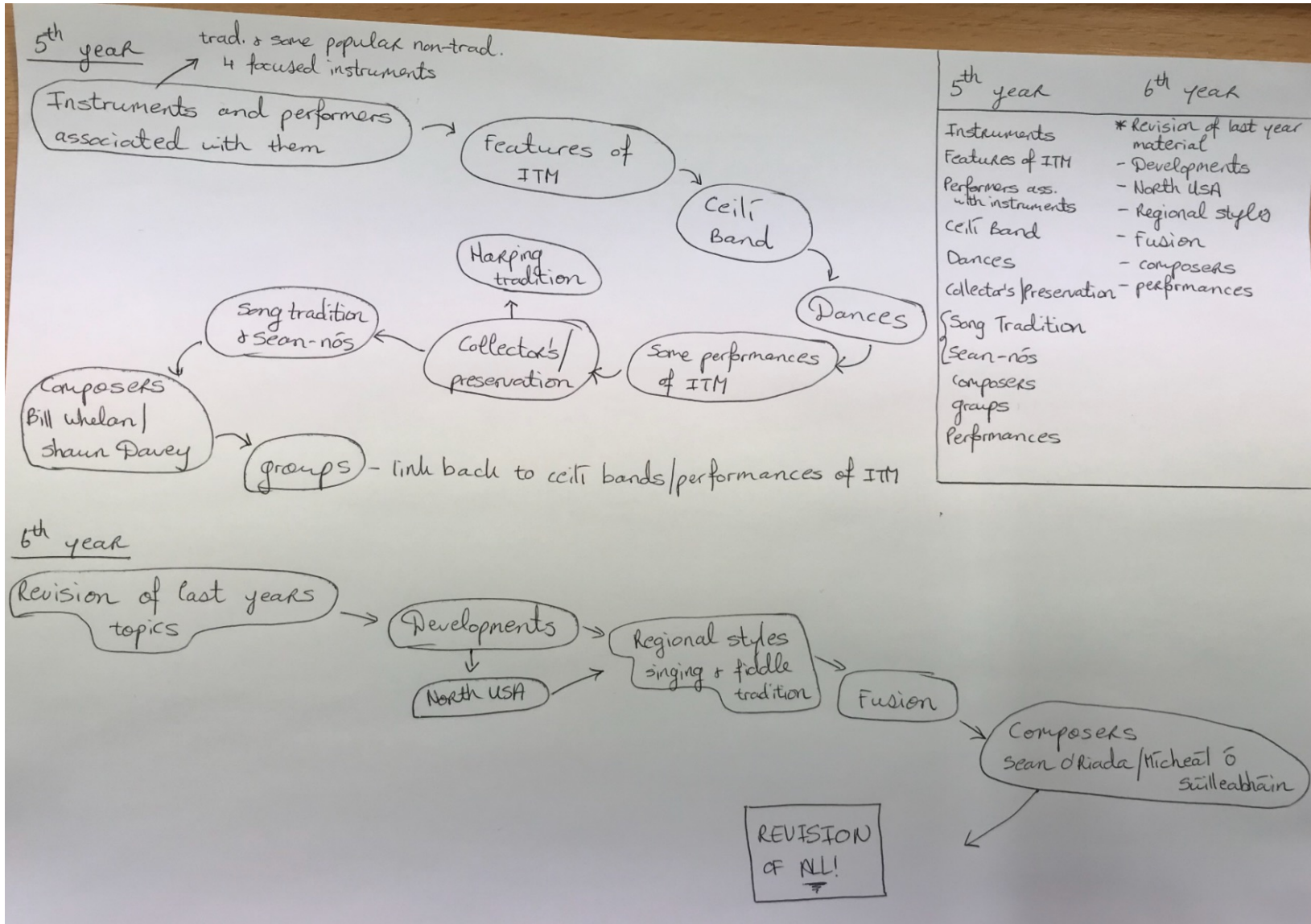
Oide

Treocht - Múinteoir C

Oide

Smaoinigh ar an gcaoi a chuirtear an fhoghlam chun cinn anseo

An Fhoghlaim a Mhapáil

Oide

An Fhoghlaim a Mhapáil

Oide

Tacú leis an bhFhoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Meán Fómhair 2024					Deireadh Fómhair 2024				Samhain 2024			
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 07	Luan 14	Luan 21	Luan 28	Luan 04	Luan 11	Luan 18	Luan 25
								Meán-Téarma				
Nollaig 2024					Eanáir 2025				Feabhra 2025			
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 03	Luan 10	Luan 17	Luan 24
			Saoire Scoile								Meán-Téarma	
Márta 2025					Aibreán 2025				Bealtaine 2025			
Luan 03rd	Luan 10th	Luan 17	Luan 24	Luan 31	Luan 07	Luan 14	Luan 21	Luan 28	Luan 05	Luan 12	Luan 19	Luan 26
						Saoire Scoile						
Meán Fómhair 2025					Deireadh Fómhair 2025				Samhain 2025			
Luan 01	Luan 08	Luan 15	Luan 22	Luan 29	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 03	Luan 10	Luan 17	Luan 24
								Meán-Téarma				
Nollaig 2025					Eanáir 2026				Feabhra 2026			
Luan 01	Luan 08	Luan 15	Luan 22	Luan 29	Luan 05	Luan 12	Luan 19	Luan 26	Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23
			Saoire Scoile									
Márta 2026					Aibreán 2026				Bealtaine 2026			
Luan 02	Luan 09	Luan 16	Luan 23	Luan 30	Luan 06	Luan 13	Luan 20	Luan 27	Luan 04	Luan 11	Luan 18	Luan 23
				Saoire Scoile								

Conas a d'fhéadfá an fhoghlaim seo go léir a nascadh le treocht shoiléir do do chuid scoláirí?

Ag foghlaim le chéile...

Oide

- d'athbhreithníomar na riachtanais curaclaim sa tSraith Shóisearach agus sa tSraith Shinsearach araon
- d'fhiosraíomar conas is féidir linn teacht ar thaifeadtaí barántúla de Cheol Gaelach
- d'fhiosraíomar conas is féidir le TFD cabhrú le rannpháirtíocht leis na taifeadtaí seo
- chuamar níos doimhne trí fhiafraí 'Cad é eile is féidir liom a mhúineadh faoi Cheol Gaelach a gcabhróidh an fonn seo liom é a mhíniú?'
- rinneamar machnamh ar an gcaoi a dtugaimid an fhoghlaim go léir le chéile ina treocht shoiléir d'fhoghlaim na scoláirí

Spring Sessions

Tuesday
19th March
Online

The Sound of Level 1 Learning in the Music Classroom

5:00 – 6:30pm

This event will engage teachers in a discussion on the Why & What of the Level 1 Learning Programmes (L1LPs) and explore the possible sounds of this learning in the Music classroom.

Tuesday
09th April
In-Person

Further Amplify the Learning in the Music Classroom

7:00 – 8:30pm

This event will offer teachers the opportunity to explore the sourcing, editing and creation of backing tracks to support students' practical performance and consider how a suite of DLT tools can support learning, teaching and assessment in the Music classroom.

Athlone EC	Cork EC	Dublin West EC	Sligo EC
------------	---------	----------------	----------

Saturday
20th April
In-Person

All Set?

10:00 – 1:00pm

This event will provide an opportunity for teachers to interrogate and explore different approaches to the learning and teaching of the Leaving Certificate Music Set Works B.

Athlone EC	Drumcondra EC	Limerick EC	Waterford EC
------------	---------------	-------------	--------------

For further information, email info@oide.ie with 'Oide Music Spring Sessions' in the Subject line

Register at:
<https://oide.ie/apply-book-now/teachers/>

Please note online events will not be recorded

Liosta Seoltaí Ceol Oide

- nuacht agus an t-eolas is deireanaí
- sonraí d'imeachtaí atá le teacht
- forbairtí in Oideachas Ceoil in Éirinn

Cláraigh ag

<https://bit.ly/OideLiostaiSeachadta>

Oide

Seisiúin an Earraigh

Fáiltítear roimh bhur gcuid aiseolais

Cliceáil ar an nasc sa chomhrá
NÓ

Las do cheamara agus déan
an cód MF seo a scanadh

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Ceol Gaelach don Oide Ceoil

Míle Buíochas

Seisiúin an Earraigh

Dé Máirt, 5 Márta 2024

